

İSLÂM

DERGİSİ

MEDENİYETİ

JOURNAL OF ISLAMIC CIVILIZATION

CİLT/VOLUME: 6 • SAYI/ISSUE: 45 • OCAK-HAZİRAN/JANUARY-JUNE 2020

Editörler

Doç. Dr. Yusuf SAYIN – Doç. Dr. Mustafa YAYLA

MAKALELER

Dr. Hüseyin ÜNÜBOL & Doç. Dr. Gökben Hızlı SAYAR
Türkiyede Hostilitenin Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi

Mustafa GÜMÜŞ
İş Yaşamında Psikolojik Şiddetin Bir Başka Boyutu: inancın Özgürlüğü İhlali

Prof. Dr. Nurten SARGIN
Eğitim Hayatında Şiddet ve Şiddeti Önleyici Çalışmalar ve Sorumluluklar

Doç. Dr. Süleyman AKDEMİR
Kitakent Kavramı Açısından İstanbul'a İnovatif Bir Yaklaşım

Dr. Samil ŞAHİN
Fıkıh Usulünün Elektronik Para ile İrtibatı

Doç. Dr. Yusuf SAYIN
Selçuklu Kurumsal Geleneğinin Yansımalarını Türkiye ve İran'da Aramak: Hilafet ve İmamet Sistemleri

KİTAP İNCELEMELERİ

Fatmanur ŞİK
Barbar Modern Medeni (İbrahim KALIN)

Arş. Gör., Muhammed Mücahid DALKILIÇ
Gelecek 100 Yıl 21. Yüzyıl için Öngörüler (George FRIEDMAN)

ISSN: 2687-3672

İSLÂM

DERGİSİ

| M E D E N İ Y E T İ

JOURNAL OF ISLAMIC CIVILIZATION

CİLT/VOLUME: 6 • SAYI/ISSUE: 45 • OCAK-HAZİRAN/JANUARY-JUNE 2020

Editörler:

Doç. Dr. Yusuf SAYIN - Doç. Dr. Mustafa YAYLA

İSLÂM MEDENİYETİ DERGİSİ/JOURNAL OF ISLAMIC CIVILIZATION

Cilt/Volume: 6 • Sayı/Issue: 45 • Ocak-Haziran/January-June 2020

ISSN: 2687-3672

İslam Medeniyeti Adına Sahibi/Owner: İsmail Er BACAK

Yazı İşleri Müdürü/Managing Editor: İsmail Er BACAK

Editörler/Editors: Doç. Dr. Yusuf SAYIN - Doç. Dr. Mustafa YAYLA

Tashih-Redaksiyon/Proofreading-Editing

Musa ERTÜRK (Türkçe) - Zeynep Nur BALABAN (Farsça) - Muhammed Ali DEMİR (İngilizce)

M. Tahsen ABDULRAHMAN (Arapça)

Kitap Tanıtımı/Book Review

Fatmanur IŞIK

Halkla İlişkiler/Public Relations

Osman ÇETİNKAYA

İletişim/Contact

Mimar Sinan Mahallesi, Mimar Sinan mah. Selam-i Ali Efendi Caddesi Ara Kafe Yanı No:17,

34672 Üsküdar/İSTANBUL

Telefon/Phone: 0 (216) 343 97 31

E-posta/E-mail: imdergisi@gmail.com

Genel Ağ/Web: www.islammedeniyetivakfi.com

Yayın Türü/Publication Type

Yaygın Süreli

Yapım/By Production

Ajans Düş Pınarı

Birlik Mh. 465. Cd. No: 1/5 Çankaya/ANKARA

Tasarım/Design: Bekir Kenan COŞGUN

E-posta/E-mail: bilgi@duspinari.com

Genel Ağ/Web: www.duspinari.com

Baskı/Print

Baskı Tarihi/Print Date: -

Baskı Hazırlık/Print Application: -

Baskı Yeri/Print Address: -

© İslâm Medeniyeti Vakfı yayınlarının her hakkı saklıdır. Bu yayınlar izin alınmaksızın, ticari amaçlarla kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz ve yayınlanamaz. Ancak ticari amaçlar dışında, kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

İslâm Medeniyetleri Dergisi'nde yayınlanan makalelerde görüş ve fikirler yazarına aittir. Resmi görüşü yansıtmaz.

İslâm Medeniyeti Dergisi 6 (altı) ayda bir yayımlanır.

Hakemli bir dergidir.

Dergi İndeksleri/Indexes

*Dergimiz İndeks Üyelikleri Devam Etmekte Olup, Aradan Sonraki İlk Sayının (45) Neşriyatı Sonrasında Yeni Üyeliklere Geçilecektir.

** Dergimiz, 2017 Yılında Tamamlanan İslamcı Dergiler Projesi Ve İlgili Katalogda Yer Almıştır.

Bk. <http://Katalog.idp.org.tr/Dergiler/84/İslam-Medeniyeti>.

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

İslam Medeniyeti Vakfı Tarihçesi	9
İslam Medeniyeti Dergisi Hakkında	13
Dergi Yayın İlkeleri Ve Yazım Kuralları	14
45 Sayı Makale Çağrısı.....	17
Editör'den.....	19
Vakıftan.....	23

MAKALELER

Türkiyede Hostilitenin Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelenmesi? Dr. Hüseyin ÜNÜBOL & Doç. Dr. Gökben HIZLI SAYAR	25
İş Yaşamında Psikolojik Şiddetin Bir Başka Boyutu: İnanç Özgürlüğü İhlali Mustafa GÜMÜŞ.....	47
Eğitim Hayatında Şiddet ve Şiddeti Önleyici Çalışmalar Ve Sorumluluklar Prof. Dr. Nurten SARGIN	69
Kitakent Kavramı Açısından İstanbul'a İnovatif Bir Yaklaşım Doç. Dr. Süleyman AKDEMİR*	81
Fıkıh Usulünün Elektronik Para ile İrtibatı Dr. Şamil ŞAHİN.....	115
Selçuklu Kurumsal Geleneğinin Yansımalarını Türkiye ve İran'da Aramak: Hilafet ve İmamet Sistemleri Doç. Dr. Yusuf SAYIN	131

KİTAP İNCELEMELERİ

"Barbar Modern Medeni" Fatmanur ŞIK.....	157
"Gelecek 100 Yıl 21. Yüzyıl İçin Öngörüler" Arş. Gör., Muhammed Mücahid DALKILIÇ.....	165

KURULLAR

DANIŐMA/BİLİM KURULU

Prof. Dr. Ali AYATA	Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Ali TEMİZEL	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Arif ERSOY	Sabahattin Zaim Üniversitesi
Prof. Dr. Aydın TOPALOđLU	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Fevzi KILIÇEL	Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Hamza ATEŐ	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan Kamil YILMAZ	Sabahattin Zaim Üniversitesi
Prof. Dr. Hayrettin KARAMAN	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. M. Hayri KIRBAŐOđLU	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ÇEMREK	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Saffet KÖSE	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Selim Hilmi ÖZKAN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Sıddık KORKMAZ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Süleyman KIZILTOPRAK	Mimar Sinan Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin YILDIRIM	Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan Hüseyin TEKİN	Polis Akademisi
Doç. Dr. Cenay BABAŐOđLU	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Vakur SÜMER	Selçuk Üniversitesi/Euroasian Research Instituted
Doç. Dr. Ahmet AKMAN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Süleyman AKDEMİR	İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi
Dr. Ahmet ALTAY	Bartın Üniversitesi
Dr. Hüseyin ÜNÜBOL	Üsküdar Üniversitesi
Dr. Muhterem DİLBİRLİğİ	Polis Akademisi
Dr. Şamil ŞAHİN	Yalova Üniversitesi

YAYIN/EDİTÖRLER KURULU

Doç. Dr. Yusuf SAYIN	Uluslararası İlişkiler
Doç. Dr. Mustafa YAYLA	İslami İlimler
Doç. Dr. Sefa USTA	Kamu Yönetimi
Doç. Dr. Adriyatik DERYA	Edebiyat
Doç. Dr. Murat TÜMAY	Hukuk
Dr. Fatih KAHRAMAN	Sosyoloji-Psikoloji-Felsefe
Dr. Levent YİĞİTTEPE	Güvenlik
Dr. Hayati ÜNLÜ	Siyaset Bilimi
Dr. Erşahin Ahmet AYHÜN	Tarih
Fatih Yıldırım	Enerji Uzmanı
İsmail Er BACAĞ	Sivil Toplum
Mustafa YÜCE	İslam Medeniyeti Vakfı

SAYI HAKEMLERİ (45.)

Abdullah ACAR
Abdussamet BAKKALOĞLU
Ayşe Zeynep AKKOYUN
Burak Faik EMİRGİL
Ceyhun GÜLER
Eylem ÖZTEN
Fatih KAHRAMAN
Hacer TOR
Hakan CANDAN
Hasan ÖZKET
Levent Yiğittepe
Nur Zeynep BALABAN
Ruhi Can ALKIN
Sefa USTA
Selahattin AVŞAROĞLU

İSLAM MEDENİYETİ VAKFI

TARİHÇESİ

Cumhuriyet döneminde yüksek din eğitiminin omurgasını oluşturan Yüksek İslâm Enstitüleri, İmam Hatip Lisesi mezunlarının yüksek tahsil ihtiyacını karşılamak üzere kuruldu. Ülkemiz din hizmetlilerini yetiştirmek üzere, Tevhid-i Tedrisat Kanu nu'nun 4. maddesine dayanılarak 1951 yılında kurulan İmam-Hatip Okulları, 1958 yılında ilk mezunlarını verdiği zaman bu mezunların devam edebileceği bir yüksekokul yoktu. Nihayet 17.11.1959'da yedi yıllık İmam-Hatip Okulu mezunlarını kabul etmek üzere İstanbul'da dört yıllık bir Yüksek İslâm Enstitüsü açıldı. İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nün ardından Konya'da (1962), Kayseri'de (1965), İzmir'de (1966), Erzurum'da (1969), Bursa'da (1975), Samsun'da (1976) ve Yozgat'ta (1979) birer Yüksek İslâm Enstitüsü daha açıldı. Bu Enstitüler, 1982 yılında İlahiyat Fakültelerine dönüştürüldü.

Yüksek İslâm Enstitüsü mezunları tarafından kurulan Talebe ve Mezun Dernekleri, 1966 yılında Cahid Baltacı ve arkadaşlarının öncülüğünde Yüksek İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu çatısı altında toplandı. Bu Federasyon tarafından "İSLÂM MEDENİYETİ" adıyla bir dergi yayınlanmaya başladı. Bu sahada yayımlanan tek yayın organı konumundaki bu derginin adını taşıyan bir de "VAKIF" kuruldu. İSLÂM MEDENİYETİ VAKFI'nın kuruluşu 24.01.1974 tarihinde İstanbul 8. Asliye Hukuk Mahkemesinin 1974/13 Karar numarasıyla tescil edildi. 1966'da federasyon çatısı altında yayın hayatına başlayan İslâm Medeniyeti Mecmuası, 1974 yılında İslâm Medeniyeti Vakfı'na intikal ederek, Yüksek İslâm Enstitüleri'nin Fakülteye dönüştürüldüğü 1982 yılına kadar yayın hayatına devam etti. Kısa süren fetret devri 1989 yılında Reşat Erol'un Vakıf Yönetimi'nde görev almasıyla sona erdi ve İstanbul İlahiyat Fakültesi Kampüsü içine taşınarak Fakülte Camii Külliyesinde öğrenci, öğretim elemanları ve mezunlarla buluştu. Bu dönemde hep birlikte, elele birçok proje ve etkinliğe ev sahipliği yaparak yeni bir atılım yaptı. İstanbul İlahiyat Fakültesi Yönetimi ve İlahiyat Vakfı ile birlikte ortak faaliyetler ve organizasyonlar gerçekleştirdi.

1997 yılında Üsküdar'daki Merkezi'ne taşınan İSLÂM MEDENİYETİ VAKFI, kuruluş amaçlarına ve vakıf senedine uygun olarak faaliyetlerini aralıksız olarak

sürdürmektedir. Üsküdar Meydanı'na yakın dört katlı mülk/merkez binasına taşındıktan sonra ve özellikle Vakıf bünyesinde DOĞU DİLLERİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME MERKEZİ'nin gerçekleşmesinden sonra, "ARAPÇA, OSMANLI TÜRKÇESİ, FARŞÇA" başta olmak üzere, pek çok doğu dilleri periyodik seminer ve ilmi çalışmalarını gerçekleştirdi. 1997'de İstanbul'da özellikle Arapça kursları yok denecek kadar az idi. Ayrıca, Vakfımızda Arapça dersleri ana dili Arapça olan hocalar tarafından verilen ilk kurs olma özelliğine sahipti. Bu çalışmalar yoğun olarak ve programlı bir şekilde sürdürülmektedir. Hâlen Vakıf Başkanı olan Reşat Erol'un, başta Kurucu Başkan Prof. Dr. Cahit Baltacı ve diğer çalışma arkadaşları ile kurduğu sistem, her eğitim yılında verimli ve başarılı bir şekilde sürdürülmektedir.

2014 ve sonrası faaliyetleri itibariyle; 2014 - 2015 Eğitim öğretim yılında Üsküdar'daki vakıf merkezimizde Üsküdar Kaymakamlığı, Üsküdar Millî Eğitim Müdürlüğü, Aziz Mahmut Hüdayi Vakfı ve hayırsever vatandaşlarımızla işbirliği ile "Medresetü'r-Rahme" isimli Suriyeli kardeşlerimizin ilkokul, ortaokul ve lise öğrencilerine hizmet veren okul açıldı. Bu okulda 20 öğretmen ile 180 - 200 civarında öğrenci tedrisatına devam etti. Daha sonra öğrencilere Ümraniye'de daha geniş bir yer temin edildi ve öğrenciler oraya nakledildi. Bu okulda ders veren hocalardan bir kısmı özel takviye derslerini vakfımızda küçük gruplar halinde vermeye devam etmektedir. Bu hizmetlerden hiçbir ücret alınmamaktadır.

2014 - 2015 yılı hafta sonlarında Arapça, Farsça, Osmanlı Türkçesi ve Urduca dillerinde yaklaşık 150 kişi bu kurslardan faydalandı. 2015-2016 öğretim yılında da dil kurslarımıza devam edildi. Bu dönemde yine yaklaşık 140 kişi Arapça başta olmak üzere Farsça, Osmanlı Türkçesi ve Hintçe kurslarından yararlandılar. 2016 - 2017, 2017 -2018 eğitim öğretim yılında kurslarımız devam etmiştir. Bu dönemde yaklaşık 200 kişi yararlanmıştır. 2018 - 2019 eğitim öğretim yılında da kurslarımız devam etmiştir. Bu dönemde yaklaşık 220 kişi çalışmalardan yararlanmıştır. 2019 - 2020 eğitim öğretim yılında yani bu yıl, geçmiş yıllardaki kurslara ilaveten tefsir usulü, fıkıh usulü, Kur'an'ı anlama, adil ekonomik, seminer ve çalışmalarımız her hafta yapılmaktadır.

VAKFIN FAALİYETLERİ

- Pratik Arapça - I - II - III - IV
- Tefsir ve Belagat, Fıkıh Usûlü
- Metin Okumaları (Tefsir, Fıkıh, Eski-Yeni Metinler)
- Açık Öğretim 1, 2, 3 ve 4. Dönem Arapça Dil Kursu
- İLİTAM (İlahiyat Lisans Tamamlama)
- YDS Arapça Dil Kursu
- Urduca ve Hintçe Dil Kursu
- Farsça Dil Kursu
- Tecvid ve Tashih-i Huruf
- Osmanlı Paleografisi Kursu
- İlahiyat Hazırlık Arapça Muafiyet

İSLAM MEDENİYETİ DERGİSİ HAKKINDA

İslam Medeniyeti Dergisi (İMD), ilk olarak Ağustos 1967'de yayın hayatına başlamıştır. 5 yayın dönemiyle Eylül 1982 yılına kadar yayıncılık faaliyetinde bulunmuş; bu kapsamda 44 sayıyı akademik dünyaya ve ilgili literatürlere kazandırmıştır. İMD, İslam medeniyeti, kültürü, sanatı ve edebiyatına sahip çıkarak, bu alanda bir literatürün oluşmasına önemli katkılar sunmuştur. Derginin yayıncılık faaliyetlerinde bu noktada Türkiye, "İslam'ın son kalesi" sıfatıyla ele alınmış; İslam Medeniyeti içerisinde ön plana konmuştur. Ayrıca, İslam iktisadı tartışmalarının yaşandığı bir dönemde dergide, faiz, banka, işçi hakları gibi İslam ve iktisat konularına da yer verilmiştir. İktisattan hukuka ve siyasete kadar geniş bir alanda çeşitli çalışmalara yer verilmiştir. Dergi günlük siyasetten uzak durarak ilmi bir zemin üzerinde ilerleme maksadında olmuştur. Mahir İz, Sezai Karakoç, Ali Ulvi Kurucu, Salih Tuğ, Selçuk Eraydın, Esad Coşan, Ziya Kavakçı, Muhammed Hamidullah ve Necmettin Erbakan gibi isimler dergiye çok değerli yazılarıyla katkıda bulunan bazı mütefekkirlerdir. Bugün İslam Medeniyeti Dergisi, İslam Medeniyeti Vakfı çatısı altında yayın hayatına devam etmektedir. Vakfın adına imtiyaz sahibi Sn. İsmail Er BACAĞ'tır. Editörleri ise Doç. Dr. Yusuf SAYIN (Necmettin Erbakan Üniversitesi) ve Doç. Dr. Mustafa YAYLA'dır (Polis Akademisi). Vakfın Merkezi İstanbul, Üsküdar'dadır.

DERGİ YAYIN İLKELERİ VE YAZIM KURALLARI

Dergide yayınlanmasını istediğiniz yazıları **imdergisi@gmail.com** adresine mail olarak gönderebilirsiniz. Başvurunuzun ardından, eposta adresinize yazının tarafımıza ulaştığına ve sürece dair bildirimler aynı yolla gönderilecektir. İMD, *altı ayda bir* olmak üzere *yılda iki kez* yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir. Dergi'de Türkçe, İngilizce ve Arapça çalışmalar yayımlanabilmektedir. İslam Medeniyeti Dergisi'ne gönderilecek makalelerde yazarların İMD yayın ilkelerine ve yazım kurallarına uymaları beklenmektedir. Belirtilen yayın ilkelerine ve yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmayan makaleler değerlendirme sürecine alınmamakta veya bu sürecin herhangi bir aşamasında değerlendirme dışında bırakılabilmektedir. Yayın Kurulu'nun kararıyla diğer dillerde de yayınlar kabul edilebilmektedir. Dergide yayımlanan yazıların dil, üslup, içerik vb. her türlü sorumluluğu yazarlarına aittir. Değerlendirilmesi amacıyla gönderilen makalelerin kabul görebilmesi için daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış olması şarttır. Yayınlanan yazılardaki düşünceler yazara ait olup, hukuken ve bilim etiği açısından sorumluluk tamamen yazara aittir. Dergide yayınlanan makalelerin her hakkı saklıdır; derginin izni olmaksızın hiçbir şekilde çoğaltılamamakta ve referans kaynağı belirtilmeksizin akademik olarak kullanılamamaktadır. Makaleler, kör hakemlik sistemiyle en az iki hakemin olumlu görüşünden sonra yayımlanır. Hakemlerden gelen değerlendirme raporları doğrultusunda makalenin yayınlanmasına, yazardan düzeltme istenmesine ya da makalenin geri çevrilmesine karar verilebilmektedir. Yazardan düzeltme istenmesi durumunda, düzeltmenin belirtilen tarihte yapılarak tekrardan ulaştırılması gerekmektedir.

Alıntılar ve kaynak gösterimi, paranteziçi gösterim (APA) veya dipnotlamaya (Chicago) göre yapılabilir.

Makaleler "Microsoft Office Word" programında A4 boyutlarında hazırlanmalıdır.

Dergi formatı dikkate alınarak, gönderilen yazılar/makaleler, resim, şekil, harita vb. ekleri de dâhil olmak üzere, min. 7000 maks. 8000 kelimeyi aşmamalıdır.

Makaleler 12 punto ve "Times New Roman" karakteri ile 1,5 satır aralığı kullanılarak yazılmalıdır. Makaleler, *iki yana yaslı; girinti sol/sağ 0 cm.* şeklinde hazırlanmalı, paragraflarda başlangıç girintisi 1 olmalı, paragraftan önce ve sonra ise 6 nk boşluk bırakılmalıdır.

Makale'de yazarlar dipnot şeklinde unvan, ad-soyad, kurum ve email bilgisine yer vermelidir.

İngilizce veya Arapça dilinde gönderilen makalelere, TÜRKÇE bir başlık ve *5-8 anahtar kelime içeren 200-250 kelimelik TÜRKÇE özet* eklenmelidir.

Makalede ana başlıklar ve alt başlıklar kalın (bold) ve sola yaslı (girintisiz) olarak *1., 1.1., 1.1.1., 1.1.2., 1.1.2.1.* gibi ondalıklı şekilde numaralandırılmalıdır.

Dipnotlarda stil, *1 satır aralıklı; iki yana yaslı; paragraf aralığı 0 nk; 10 punto ve Times New Roman yazı tipi* kullanılarak ifade edilmelidir.

Alıntılama (APA YÖNTEMİNE GÖRE) yapılırken aşağıda verilen örneklerden yararlanılabilir:

Tek yazarlı yayınlarda atıf: (Şengül, 2009:68).

İki yazarlı yayınlarda atıf: (Eryılmaz ve Tuncer, 2012: 16).

Üç ve daha çok yazarlı yayınlarda atıf: (Okçu vd., 2011: 126).

Birden fazla kaynağa atıf: (Heywood, 2004: 66; Hood, 1998: 24)

Kaynağın tamamı için atıf: (Mouzelis, 1996)

Makalede kullanılan her türlü kaynak kaynakça bölümünde yer almalıdır.

Kullanılan kaynaklar nitelik (tez, kitap, makale, rapor vb.) ayrımı yapılmaksızın yazar soyadına göre alfabetik olarak sıraya konulmalıdır. Aynı yazarın eserleri "en yeni tarihli" olandan başlanarak kaynakçaya yerleştirilmelidir.

Kaynakça örneği

ŞENGÜL, R. (2007), "Henri Fayol'un Yönetim Düşüncesi Üzerine Notlar", *Celal Bayar Üniversitesi, İİBF-Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, C:14, S:2, ss.257-273.

OSBORNE, D. ve GAEBLER, T. (1993), *Reinventing Government*, Plume Publishing, New York.

YÜKSEL, C. (2007), "Kamu Yönetiminde Etik Davranış Kuralları", (Ed.) ERYILMAZ, B., EKEN, M., ŞEN ve M. L., *Kamu Yönetimi Yazıları*, Nobel Yayınevi, Ankara.

EKEN, M. ve TUZCUOĞLU, Ferruh (2005), "Kötü Yönetimi Tedavi Etmek", *2. Siyasette ve Yönetimde Etik Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Sakarya.

FITCHER, J. (2001), *Sosyoloji*, (Çev.) ÇELEBİ, Nilgün, Atilla Kitabevi, Ankara.

OECD (2003), *Managing Conflict of Interest in the Public Sector-OECD Guidelines and Country Experiences*, OECD Publications, Paris-France.

GÖKÇE, D. (1997), "Merkez Bankasının Bağımsızlığı Sorunu", *Milliyet*, 15 Mart.

ENER, N. (2002). "Yeni Yükselen Pazarlar (Emerging Markets) İçin Pazarlama Stratejileri", <http://iktisat.uludag.edu.tr/dergi/11/02-neriman/02-neriman.htm>, (10.05.2005).

İSLÂM MEDENİYETİ

26 EYLÜL
2020

45. SAYI MAKALE ÇAĞRISI

İslam Medeniyeti Dergisi (İMD), ilk olarak Ağustos 1967'de yayın hayatına başlamıştır. Beş yayın dönemiyle Eylül 1982'ye kadar neşri faaliyette bulunmuş; bu kapsamda 44 sayıyı akademik dünyaya kazandırmıştır. İMD, İslam medeniyetine ve davasına sahip çıkarak, dünyanın karşısında durabilme gayesiyle hareket etmiş; derginin yayıncılık faaliyetlerinde bu noktada Türkiye, "İslam'ın son kalesi" sıfatıyla ele alınmıştır. İslam Medeniyeti içerisinde Türkler ve onların katkıları ön plana konmuştur. Ayrıca, İslam iktisadı tartışmalarının yaşandığı bir dönemde dergide, faiz, banka, işçi hakları gibi İslam ve iktisat konularına da fazlaca yer verilmiştir. İktisatın hukuka ve siyasete kadar geniş bir alanda çalışmalarına yer verilmiştir. Dergi günlük siyasetten uzak durarak ilmi bir zemin üzerinde ilerleme maksadında olmuştur. Kendi çizgilerini ehlisünnet olarak belirtmişlerdir. Mahir İz, Sezai Karakoç, Ali Ulvi Kurucu, Salih Tuğ, Selçuk Eraydın, Esad Coşan, Ziya Kavakçı, Muhammed Hamidullah ve Necmettin Erbakan gibi isimler dergiye çok değerli yazılarıyla katkıda bulunan bazı mütefekkirlerdir. Bugün İslam Medeniyeti Dergisi, İslam Medeniyeti Vakfı çatısı altında yayın hayatına devam etmektedir. Vakfın adına imtiyaz sahibi Sn. İsmail Er BAKAK'tır. Editörleri ise Doç. Dr. Yusuf SAYIN (Necmettin Erbakan Üniversitesi) ve Doç. Dr. Mustafa YAYLA'dır (Polis Akademisi). Vakfın Merkezi İstanbul, Üsküdar'dadır.

Dergide yayınlanmasını istediğiniz yazıları imdergisi@gmail.com adresine mail olarak gönderebilirsiniz. Başvurunuzun ardından, eposta adresinize yazının tarafımıza ulaştığına ve sürece dair bildirimler aynı yolla gönderilecektir.

İslam Medeniyeti Vakfı

EDİTÖR'DEN

1967'de İslam Medeniyeti Vakfı çatısı altında yayın hayatına başlayan, bugüne kadar yerli/yabancı onlarca fikir adamına, bilge ve yazarlara ev sahipliği yapmış olan İslam Medeniyeti Dergisi (İMD), İslam düşüncesi temelinde olarak, sosyal, kültürel, siyasal, iktisadi ve sanatsal pek çok bilimsel çalışmaya kaynaklık etmiştir. Bugüne kadar 44 sayıyla bilimsel çalışmalarını literatüre kazandıran İMD, 2020 yılı itibariyle yeni ekibi ve kadrosuyla 45. sayısını takdirlerinize ve istifadenize arz etmektedir. Başta Vakfın gönüllüleri olmak üzere, tüm akademi dünyasına ve toplumumuza hayırlı olmasını diliyor, faydalı hizmetlerde bulunma temennilerimizi sunmak ve sürdürmek istiyoruz.

Editörlüğümüzde değerli yayın ve bilimsel kurullarımızın katkılarıyla oluşan yeni sayıda; Üsküdar Üniversitesinden Hüseyin ve Gökben hocalarımız “Türkiye’de Hostilitenin Sosyodemografik Özelliklere Göre İncelemesi”ne yer veriyor. Kıymetli meslektaşlarımız, 1 Eylül 2018-9 Şubat 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde yürütülen, Türkiye Bağımlılık Risk Profili ve Ruh Sağlığı Haritası (TURBAHAR) çalışmasının ana hedefleri olarak; 18 yaş ve üzeri nüfusta, sigara, alkol, uyuşturucu madde kullanımı yaygınlığını saptamak, risk gruplarını belirlemek ve belirtilen kimyasal ve davranışsal bağımlılıklarla ilgili olabilecek psikolojik risk faktörlerini incelemek amacıyla çalışmalarını kaleme almış bulunuyorlar.

“İş Yaşamında Psikolojik Şiddetin Bir Başka Boyutu: İnanç Özgürlüğü İhlali” çalışmasıyla Uludağ Üniversitesinden Mustafa Gümüş, inanç özgürlüğünün hem uluslararası sözleşmelerde hem de birçok ülkenin anayasasında ve ilgili kanunlarında bulunduğunu ifade ediyor. İnanç özgürlüğünü bir hak olarak tanımlamak ve 12tanımak dışında bu hakkın sınırlamaları ve ihlalleri bağlamında birçok ülkede sorunlar yaşandığına değinen meslektaşımız, ülkemizde hem kamusal alanda hem de çalışma hayatında “başörtüsü, sakal ve inanç yükümlülüklerini yerine getirme, dini inancını ifade hürriyeti, dini bayramlarda resmî tatil tanımlaması” bağlamında değerlendirilebilecek birçok hususun uzun zamandır tartışlageldiği değerlendirilmesinde bulunuyorlar.

Necmettin Erbakan Üniversitesinde, çalışma alanlarında çok saygın bir bilim insanı olan hocamız Nurten Sargın ise “Eğitim Hayatında Şiddet Ve Şiddeti Önleyici Çalışmalar Ve Sorumluluklar” başlıklı çalışmasıyla hepimizin hayatına ışık tutacak çok önemli tespit ve önerilerde bulunuyorlar. Hocamız, şiddetin insanlık tarihinden beri sosyal hayatta var olan ve önlenmesi gereken bir toplumsal sorun olarak ortaya çıktığını ifade ederlerken, tarihi çok eskilere dayanan şiddet olaylarının, tarihin her döneminde olduğu ve son yıllarda Dünya’da ve Türkiye’de hızla arttığı görüldüğüne vurgu yapıyorlar. Prof. Sargın’a göre şiddet, toplumsal yaşamın olduğu her yerde vardır ve artmaktadır. Son yıllarda Türkiye’de eğitim ortamlarında anaokullarından üniversitelere kadar şiddet olaylarının arttığı gözlenmektedir. Okullarda artan şiddet olayları çocukları, ergenleri ve gençleri olumsuz etkilemekte şiddeti bir sorun çözme biçimi olarak görmelerine yol açmaktadır. Ayrıca eğitim kurumlarında şiddetin mobbing, siber zorbalık, zorbalık, fiziksel, duygusal, cinsel gibi her türlü görülebilmekte veya öğrenilmektedir.

Yeni Yüzyıl Üniversitesi öğretim üyesi Süleyman Akdemir hocamız ise, literatür hayatına yepyeni bir kavramı kazandırmaya çalışıyor: “Kıtakent”. Çalışmasında, küreselleşmeyle yerelleşme arasında yer tutan ekonomik birimlerden kıtakent/continentpol kavramına inovatif bir yaklaşımla farklı bir boyut kazandırmaya çalışan Doç. Akdemir, çalışmasında kavrama ulaşmadan önce metropol ve megapol kelimelerinin etimolojilerine yer veriyor, kıta kavramına kentleşme bakımından yaklaşıyor ve böylece kıtakentle continentpol kavramlarına ulaşıyor. Hocaya göre kavram, uygarlık düzeyiyle geleceği göz önünde tutularak doldurulmaya çalışılmıştır. Kıtakentin tarım ve sanayi dönemi katı kurallarından arındırılması gerektiğine işaret edilerek İstanbul’un Kıtakent olasılığı etraflıca değerlendirilmiş ve önemli önerilerde bulunulmuştur.

Yalova Üniversitesi’nden Şamil Şahin hoca, “Fıkıh Usulünün Elektronik Para İle İrtibatı” başlıklı Arapça olarak kaleme aldığı çalışmasında, fıkıh usulünün elektronik para ile ilişkisini ortaya koyarken, para kavramı izah etmeye çalışıyor. Kur’an-ı Kerim ve sünnet-i seniyyede para konusuna ve bununla ilgili İslam âlimlerinin görüşlerine yer veriyor. Araştırmada altın, gümüş, madeni para, kâğıt ve döviz vb. para çeşitlerine yer verilerek elektronik para kavramı açıklamaya çalışmaktadır. Araştırmasında değerli meslektaşımız, kıyas, istih-san, mesalih-i mürsele, örf, te’âmül, ref’ü’l-harac, ihtiyat, fıkhi kaideler ve usul

kaideleri gibi elektronik parayla sıkı ilişkisi bulunan konuları izah etmeye gayret etmektedir.

Makaleler kategorisinin son çalışması olan “Selçuklu Kurumsal Geleneğinin Yansımalarını Türkiye Ve İran’da Aramak: Hilafet Ve İmamet Sistemleri” başlıklı çalışmasında Yusuf Sayın, çalışmanın amacı olarak Selçuklu kurumsal geleneğinin günümüzdeki yansımalarını tarihsel olarak irdelemek, İslami yönetim düşüncesi, sistemi ve felsefesi olarak Osmanlılarda müesses halde bulunan hilafet sistemiyle, tarihsel kökenlerine vurguda bulunarak, bugün İran’da varlığını sürdüregelen İmamet düşüncesini ele almak olduğuna işaret ediyor. Sayın’a göre Selçuklu yönetim geleneği, İslami yönetim geleneği olarak hilafet/imamet sistemi manasına geldiğinden, Türkiye ve İran’daki Selçuklu kurumsal ve siyasi mirası anlamak için İslami yönetim sistemine; yönetim felsefeleri olarak hilafet ve imamet anlayışlarına bakmak gerekmektedir.

İMD’nin 45. sayısında kitap incelemesine de yer verdik. Birincisinde Fatmanur Şık arkadaşımız, İbrahim Kalın’ın “Barbar Modern Medeni” isimli kitabının incelemesine yer verirken, diğerinde Kilis Üniversitesinden M. Mustafa Dalkılıç, İbrahim ŞENER ve Enver GÜNSEL’in çevirisini yaptıkları, George Friedman’ın “Gelecek 100 yıl 21. Yüzyıl İçin Öngörüler” kitabının değerlendirmesine yer verdiler. Literatürde saygın yer edinen bu iki kitabın değerlendirmesini okurlarımıza sunmak istedik.

Yeni bir dönemin kapısını araladığımız 45. sayımızı, insanlığa, ülkemize ve literatüre kıymetli katkılar sunmanın sevinci ve temennisi içinde okurlarımızın istifadelerine arz eder, çok değerli katkılarınızı iletişim adreslerimiz üzerinden bize iletmenizi rica ederiz. Dergideki tüm makale ve değerlendirmeler, yazarların görüşlerini içermektedir. Emeği geçen herkese sonsuz şükranlarımızla 45. Sayımız hayırlı olsun. 46. Sayıda görüşmek üzere baki selamlar.

Editörler

Konya ve Ankara, 2020

VAKIFTAN

Değerli Bilim İnsanları, Sevgili Okuyucular;

Elinizdeki akademik ağırlıklı derginin 6. dönem 45. dergi sayısı ile uzun bir aradan sonra yayın hayatına yeniden dönüyoruz.

Bu imkânı bizlere bahşeden Cenab-ı Hakka sonsuz hamdü sena ederiz...

İslam Medeniyeti Vakfı'nın kuruluş amacı; peygamberlerin getirmiş olduğu hakkı üstün tutan medeniyeti kurmak için çalışmaktan ve bu doğrultuda çalışan bilim insanlarına ortam hazırlamak, karanlıklar içinde bulunan insanlığa hakkın ışığını tutmaktan ibarettir. Vakfımız bu amaca erişebilmek için kendi imkânları ölçüsünde ülkemizin ve dünyanın hakkı üstün tutan bilim insanlarının yazılarını bir araya getirmek çabası içindedir.

İbni Haldun'un belirttiği gibi; medeniyetler devletler gibi doğarlar, yaşarlar, büyürler ve dünyaya söyleyecek sözleri kalmayınca insanlık tarihindeki yerlerini yenilerine bırakırlar. Gücü üstün tutan Batı medeniyeti günümüzün sorunlarını çözmek bir tarafa, yeni sorunların kaynağı olarak karşımızda durmaktadır. Süresini doldurmak üzeredir. Yeryüzünde çıkardıkları dünya savaşları ile son zamanlarda geliştirdikleri vekâlet savaşları insanlık adına sözleri kalmadığını göstermektedir. Yaptıkları sömürüler ve zulümler ömürlerini uzatma çabalarından başka bir anlam taşımamaktadır.

İSLAM MEDENİYETİ kendi döneminde fıkıh/hukuk alanında getirmiş olduğu akit serbestliği ile Roma hukukunun kalıpla kurallarını ortadan kaldırmış ve "ticari dönemin" gelişmesine öncülük etmiştir. Her iki hukuk sistemi kendi dönemleri olan tarım ile ticari yaşamı geliştirmişlerdir. Batı medeniyeti bu iki hukuk sistemi üzerine oturmuşsa da, özellikle "faiz" ve "ekseriyet kararları" ile gücün ve güçlünün yanında yer alarak "sömürü düzenini" beraberinde getirmiştir. Çağımızda "ekonomik dönem" olarak karşımıza çıkan emek mübadelesi bakımından Batı "işçilik sistemini" geliştirmiş, faizin oluşturduğu sermaye birikimi yoluyla teknik alanda büyük gelişmeler yapabilmıştır. Uyguladığı "faizli kapitalist sistem" ile sermaye egemenliğini kurmuş, emeği karın tokluğuna çalıştırmış, gelir dağılımındaki dengeyi bozmuştur. O kadar ki, dün-

ya servetinin %80'i %1'in eline geçmiştir. Sosyalist denemeler de hüsrana ile sonuçlanmış ve artık bütün dünya arayış içine girmiştir.

Hukuk ancak hakkın üstün tutulması halinde toplumsal dengeyi sağlayabilir ve adaleti gerçekleştirebilir. Hukukun kaynakları olan “yakınlık, komşuluk, emek ve sözleşmelere dayalı yeni bir dünyanın kurulabilmesi” sadece “doğal hukuk anlayışı” ile olabilir. Bu da ancak “peygamberlerin getirmiş olduğu sistem” ile yeniden kurulabilir. Günümüz hukuk sistemi, hukuku bozan imtiyazlar, güçlünün üstün kabul edilmesi, başkasının zararına çıkarlar ile ekseriyet sistemine dayalı kararlardan arındırılmadıkça “yeni bir adil dünya düzeni” kurulamaz, “yeni bir medeniyet” oluşamaz.

Bu aşamada gelinen nokta yeni bir dünyanın ve adil bir düzenin ancak peygamberlerin vâris bıraktığı bilim insanları tarafından kurulmasıdır. Üçüncü binyıl medeniyeti yani yeni İslam Medeniyeti doğuş sancılarını yaşamaktadır. Vakfımızın amacı bu medeniyetin gerçekleşmesine hizmet etmektir. Bu anlamda İSLAM MEDENİYETİ Dergisi hepimizin dergisidir.

Bütün peygamberler ve özellikle medeniyet kurucusu Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. Davut, Hz. İsa ve Hz. Muhammed peygamberlerin ardından... Çağımızın ihtiyacı olan yeni Hakkı Üstün Tutan Medeniyeti kurmak... Hakkı üstün tutanları ve inananları yeni bir dirilişe hazırlamak ve insanlığa ışık tutmak için İSLAM MEDENİYETİ Dergimiz, kendi imkânları ölçüsünde bilim insanlarının yazılarını yayınlamak çabası içerisinde...

Bunun sadece bizim gayretimizle olmayacağını bilincindeyiz. Bu dava, inanıyorum diyen herkesin davasıdır. Bu tür çalışmalar yapıldığı takdirde, Türkiye yeni bir medeniyet hamlesinin öncüsü ve üçüncü binyıl İslam Medeniyetinin kurucusu olmaya adaydır.

Yeni yayın döneminde daha nice sayılara erişmek dileğiyle Allah'a emanet olunuz...

Reşat EROL

İslam Medeniyeti Vakfı Başkanı

MAKALELER